

ZNANSTVENI KOLOKVIJ

ISTI ROD, RAZLIČITE SUDBINE ŽENSKI IDENTITETI OD SREDNJEG VIJEKA DO 20. STOLJEĆA

GRADSKA KNJIŽNICA SLAVONSKI BROD, 25. STUDENOGA 2022.

gradska knjižnica
slavonski brod

Znanstveni kolokvij

ISTI ROD, RAZLIČITE SUDBINE
ŽENSKI IDENTITETI OD SREDNJEG VIJEKA DO 20. STOLJEĆA

Program kolokvija i sažeci izlaganja

HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST
Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje

I

GRADSKA KNJIŽNICA SLAVONSKI BROD

organiziraju

Znanstveni kolokvij

**ISTI ROD,
RAZLIČITE SUDBINE
ŽENSKI IDENTITETI OD
SREDNJEG VIJEKA DO
20. STOLJEĆA**

(Gradska knjižnica Slavonski Brod, 25. studenoga 2022.)

 gradskaKNJIŽNICA
SLAVONSKIbrod

PROGRAM KOLOKVIJA

PETAK, 25. studenoga 2022.

10:00-18:00 / Gradska knjižnica Slavonski Brod

Pozdravne riječi

Ružica Bobovečki, prof., ravnateljica Gradske knjižnice Slavonski Brod
Dr. sc. Miroslav Akmadža, predstojnik Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest

---

Izlaganja

10:15 – 11:15

Moderatorica: Ana Rajković Pejić

Zrinka Nikolić Jakus – *Žene i moć u srednjem vijeku*

Dinko Župan – *Povijest obrazovanja žena kao istraživačka tema*

Ida Ogriješek Gorenjak – *Isprepletenost povijesti feminizma i ženske povijesti*

Rasprava

Pauza za kavu

Izlaganja

11:30 – 12:30

Moderatorica: Ljiljana Dobrovšak

Marija Mogorović Crljenko – *O nasilju nad ženama prema istarskim bračnim procesima iz prve polovice 17. stoljeća*

Marija Karbić - *Norma, realnost i imidž. Nekoliko primjera iz života pripadnica velikaškog sloja u donjem međurječju Save i Drave*

Bruno Škreblin – *Uloga žena u formiranju gradskih elita: primjer srednjovjekovnog Gradeca*

Eldina Lovuš – *Žene u oporukama pečušskog stanovništva u 18. stoljeću*

Rasprava

Pauza za kavu

Izlaganja
12:45 – 14:00

Moderatorica: Ida Ograjšek Gorenjak

Luka Pejić - *Rodni aspekt suzbijanja kriminaliteta u Banskoj Hrvatskoj*
Dubravka Zima - *Djevojke iz Stenjevačke republike: što nakon mladenačke pobune?*

Katarina Horvat - *Rad ženskih građanskih društava u Zagrebu do 1914. usmjeren poboljšanju posluge*

Ljiljana Dobrovšak - *Kiparica Mila Wod i Prvi svjetski rat*

Rasprava

Pauza za ručak 14:00 – 15:30

Izlaganja
15:30 – 17:00

Moderatorica: Marija Karbić

Valentina Kezić - *Aktivističke prakse radnica u Hrvatskoj krajem 19. i početkom 20. stoljeća*

Željko Dugac - *Medicinske sestre kao socijalne radnice u međuratnom Zagrebu*

Ivan Armanda - *Redovnice nastupaju: Sestre dominikanke u borbi za svoja prava u prvoj polovici 20. stoljeća*

Jelena Seferović - *Odgajateljice Dječjeg doma u Nazorovoj 49: prikaz radne svakodnevice 1940-ih i 1950-ih*

Ana Rajković Pejić - *Slatko robovanje – žena u braku i opstanak tradicionalnih uvjerenja*

Rasprava

Zatvaranje znanstvenog kolokvija

SAŽECI IZLAGANJA

Ivan Armanda

Leksikografski zavod Miroslav Krleža

Redovnice nastupaju. Sestre dominikanke u borbi za svoja prava u prvoj polovici 20. stoljeća

Malobrojnim sestrama dominikankama u hrvatskim krajevima prijetilo je na početku 20. stoljeća izumiranje. Kako bi to spriječio, njihov redovnički subrat, dominikanski provincijal o. Anđeo Marija Miškov reformirao je splitski i šibenski samostan, odakle je doveo nekoliko sestara u Korčulu te ih je sve 1905. okupio u Kongregaciju sestara dominikanki sv. Anđela čuvara koju je za njih utemeljio. Zahvalne što im je tako omogućio opstanak, sestre su uvijek gajile osobito poštovanje prema utemeljitelju svoje Kongregacije, no to ih nije spriječilo da mu se usprotive u slučajevima kad su osjetile da su ugrožena ili narušena njihova prava. Već 1905. sestre u šibenskom samostanu prosvjedovale su zbog gubitka samostalnosti u upravljanju svojim samostanom i unutarnjega uređenja redovničkoga života te nisu pristajale da glavnu riječ o tim pitanjima vode braća dominikanci. To je neke sestre dovelo u sukob sa šibenskim biskupom i s utemeljiteljem Kongregacije. God. 1921. sestre u splitskom samostanu nisu pristale na to da utemeljitelj Kongregacije utječe na slobodu njihova mišljenja i izbora prigodom glasovanja u samostanu, pa su i one došle u sukob s o. Miškovom. U predavanju će se opisati rečeni sukobi te njihove kratkoročne posljedice za pojedine sestre i dalekosežne posljedice za život i uređenje Kongregacije sestara dominikanki sv. Anđela čuvara.

Ljiljana Dobrovšak / Mislav Gabelica

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar

Kiparica Mila Wod i Prvi svjetski rat

Ludmila Wodsedalek (kasnije poznata pod imenom Mila Wod) bila je prva školovana hrvatska kiparica, rođena 1888. u Budimpešti, a umrla u Zagrebu 1968. Otac joj je bio Čeh a majka Hrvatica. Iako je Mila Wod poznata po svojim radovima kao što su reljef u današnjoj zgradi Hrvatskog državnog arhiva, potom monumentalni spomenik narodnog tribuna Stjepana Radića u Petrinji i posmrtna maska kardinala Alojzija Stepinca, u ovom izlaganju biti će riječi o njezinoj do nedavno nepoznatoj ulozi u akcijama za vrijeme Prvoga svjetskog rata, od sudjelovanja u neostvorenoj akciji Družbe Braće Hrvatskog Zmaja oko postavljanja spomen-ploča s imenima poginulih ratnika iz Prvoga svjetskoga rata 1918. godine po župnim crkvama, pa sve do nacrtanja skice ratnog spomenika. Dosadašnja istraživanja uglavnom su se bavila aktivnostima muških hrvatskih umjetnika, dok su ženske aktivnosti bile zanemarivane, pa je i sama Mila Wod na svojevrsan način pala u zaborav te je ovo predavanje način da se ispravi ta nepravda.

Željko Dugac

Zavod za povijest i filozofiju znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Medicinske sestre kao socijalne radnice u Zagrebu 1930-tih

U radu će se predstaviti djelovanje medicinskih sestara unutar Središnjeg ureda sestara pomoćnica u Zagrebu kao socijalnih radnica. Medicinske sestre, ili kako se u to doba govorilo, sestre pomoćnice, zaposlene unutar navedenog ureda su tridesetih godina 20. stoljeća uz svoje medicinske zadaće vršile i socijalni rad u zagrebačkim kvartovima. Taj je rad obuhvaćao socijalno-medicinske izvide po domaćinstvima, brigu za socijalne ugrožene skupine, poput samohranih majki i očeva, nezaposlenih, starih i bolesnih, davanje potrebnih materijalnih potpora te brigu za djecu koja nisu imala odgovarajuću roditeljsku skrb smještavanjem kod hraniteljica ili u dječje kolonije. Djelovanje medicinskih sestara kao socijalnih radnica bilo je u to doba pionirski poduhvat u nas te je postalo preteča profesionalnog socijalnog rada koji se razvio iza Drugog svjetskog rata.

Katarina Horvat

Državni arhiv u Zagrebu

Rad ženskih građanskih društava u Zagrebu do 1914. usmjeren poboljšanju posluge

Građanska ženska društva u Zagrebu prije Prvog svjetskog rata radila su i na projektima usmjerenim i unapređenju posluge. Gospojinska udruga (osnovana 1900.) i Udruga učiteljica. (započela s radom 1901., službeno osnovana 1904.) u ciljevima svog rada imale su i unapređenje kućanstva, u kontekstu rada na dobrobiti žene. Gospojinska udruga je 1906. osnovala Školu za kućanstvo, a Udruga učiteljica 1905. školu za kuhanje u okviru Mense učiteljica. Obje škole su trajale vrlo kratko, a trebale su proizvesti vještije sluškinje i drugo kućansko osoblje te vještije domaćice u vlastitom kućanstvu. Udruga učiteljica 1909. je organizirala popularna predavanja za služavke, moralnog i praktičnog karaktera. Godine 1911. njezina sekcija *Za našu djecu* otvorila je školu za kućanstvo u Kraljevici, subvencioniranu iz zemaljskih sredstava koja će trajati duže. Zaštitom djevojaka, prvenstveno onom moralnom, s vjerskom konotacijom, bavila se Patronaža za zaštitu mladih djevojaka (osnovana 1912.). Patronaža je bila usmjerena na osiguravanje korisnog provođenja slobodnog vremena za radne djevojke, među kojima su bile i služavke. Potreba za ovakvim poduhvatima tj. stručnim usavršavanjem u kuhanju i drugim kućanskim vještinama te fizičkom i moralnom zaštitom sluškinja će trajati i dalje te će se za vrijeme Prvog svjetskog rata i nakon njega osnovati još društava koja će se baviti njihovom zaštitom. U međuratnom razdoblju osnovat će se i posebna društva kućnih pomoćnica.

Marija Karbić

Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje

Norma, realnost i imidž.**Nekoliko primjera iz života pripadnica velikaškog sloja u donjem međurječju Save i Drave**

Zbog same prirode plemstva, određene njegovom prvenstveno vojnom funkcijom, položaj plemkinja razlikovao se od onog njihovih očeva, braće, sinova i rođaka, pa je tako bilo i u donjem međurječju Save i Drave tijekom srednjeg vijeka. No, kada govorimo o položaju, pravima i obavezama plemkinja, ne smijemo zanemariti pitanje odnosa između pravne regulacije i onoga što se dešavalo u praksi. Naime, iako su normativni akti određivali okvir unutar kojeg se odvijao život pripadnica plemstva, izvori svjedoče da su u praksi postojala znatna odstupanja od važećih pravnih odredbi. U izlaganju će se na primjeru nekih pripadnica velikaških obitelji Morovički i Gorjanski pokazati kako je praksa odstupala od normi nasljednog i posjedovnog prava te ukazati na njihovu aktivnu ulogu u životu obitelji, ali i društva, na različitim poljima. Na kraju će se osvrnuti i na sliku koju nam o pripadnicama velikaških obitelji iz tog područja pružaju onodobna narativna vrela te na pitanje što nam to govori o načinu na koji je tadašnje društvo na njih gledalo.

Valentina Kezić

Sveučilište u Zagrebu

Aktivističke prakse radnica u Hrvatskoj krajem 19. i početkom 20. stoljeća

Od sredine 1870-ih pa sve do početka 20. stoljeća, kada je znatan broj tvorničkih poduzeća u Banskoj Hrvatskoj zapošljavao žensku radnu snagu isplaćujući im gotovo dvostruko nižu plaću od muških radnika, pojavljivali su se sve učestaliji istupi radnica za povećanje njihovih plaća u obliku štrajkova. S obzirom da su radnice u pojedinim tvorničkim poduzećima bile brojnija radna snaga od muških radnika, njihovi samostalni istupi predstavljali su izazov tvorničkom i patrijarhalnom poretku. Osim štrajkovima, ekonomski su položaj radnice nastojale poboljšati učlanjivanjem u radnička društva koja su im pružala adekvatnu materijalnu pomoć tijekom ozljeda na radu, bolesti, porodiljnog dopusta i u slučaju smrti. Radnice su se od kraja 19. stoljeća pojavljivale kao govornice na radničkim skupštinama i učlanjivale se u ženske organizacije političkih stranaka pokazujući time interes za svoj politički položaj. U izlaganju će se nakon prikaza njihova položaja nastojati objasniti historijska i društvena uvjetovanost njihovih aktivističkih praksi u Banskoj Hrvatskoj krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Eldina Lovas

Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje

Žene u oporukama pečuškoga stanovništva u 18. stoljeću

Oporuke kao privatno-pravni dokumenti nastaju kao volja oporučitelja o određivanju načina raspolaganja njegovom imovinom nakon nastupanja smrti. Na temelju njihovog sadržaja moguće je odgovoriti na nekoliko istraživačkih pitanja: tko su oporučitelji, kakvom su imovinom raspolagali i kakav je bio njihov odnos prema članovima obitelji. U Arhivu Baranjske županije pri Mađarskom nacionalnom arhivu čuvaju se originalni i dosada neobjavljeni testamenti pečuškoga stanovništva nastali na hrvatskom, latinskom, mađarskom i njemačkom jeziku tijekom 18. stoljeća. Žene se u kontekstu oporuka pojavljuju dvojako: kao oporučiteljice i kao nasljednice u tuđim oporukama. U skladu s tim, s jedne strane, u izlaganju će se referirati na žene kao oporučiteljice s naglaskom na imovinu koju su posjedovale tijekom sastavljanja oporuke, a s druge strane kao na nasljednice u tuđim oporukama u kontekstu naslijeđenog položaja (u slučaju smrti supruga) i naslijeđene materijalne kulture.

Zrinka Nikolić Jakus

Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Žene i moć u srednjem vijeku

Uobičajena percepcija položaja žene u srednjem vijeku je odsustvo moći i podređena uloga u odnosu na muškarca – pravno, gospodarski, religijski, kulturološki. U izlaganju se na više primjera aktivnosti žena iz raznih društvenih slojeva (plemstva, gradske elite, puka) na hrvatskim povijesnim prostorima preispituje takvo shvaćanje tražeći odgovor na pitanje odgovara li slika “nemoći” žene u srednjem vijeku sasvim stvarnosti. U konačnici može se postaviti pitanje je li sama koncepcija moći kao takve također nešto što je uvjetovano rodnim stereotipima i nisu li područja ženskog djelovanja i utjecaja bila u povijesti puno važnija nego što se tradicionalno percipira.

Marija Mogorović Crljenko

Filozofski fakultet, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

O nasilju nad ženama prema istarskim bračnim procesima iz prve polovice 17. st.

Na temelju knjiga ženidbenih sporova, otmica i konkubinata Porečke biskupije iz prve polovice 17. st., te na temelju istarskih statuta (s kraja srednjeg i početka ranog novog vijeka) u radu se analizira nasilje nad ženama, te odnos svjetovnih i crkvenih vlasti prema tom nasilju. Iz izvora je vidljivo da je tzv. „umjereno“ nasilje koje je trebalo disciplinirati ženu bilo društveno prihvatljivo, premda se ipak smatralo i kukavičkim udarati ženu. Izvori pokazuju da su postojale, odnosno bile prakticirane, različite vrste nasilja, od verbalnog, gospodarskog, psihičkog do tjelesnog i spolnog, te da su najčešće bile kombinirane različite vrste nasilja. Svjetovni zakonici (poput statuta) dopuštali su i tjelesno kažnjavanje žena, dok su crkvene vlasti u pravilu dosuđivale razvode od stola i postelje kako bi zaštitile žene da ne budu izložene brutalnom tjelesnom nasilju vlastitih supruge. Premda su vršitelji nasilja nad ženama najčešće bili muškarci, izvori pokazuju da su žene također mogle biti i vršiteljicama nasilja nad drugim ženama, ako su bile u poziciji moći. Rad govori i o sredstvima koja su se koristila prilikom vršenja nasilja, te otvara pitanje alkoholizma u ranom novom vijeku prilikom vršenja nasilja nad ženama.

Ida Ograjšek Gorenjak

Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Isprepletana povijest feminizma i ženske povijesti

Žensku povijest iznjedrio je feminizam. On je povjesničar(k)e pogurnuo prema istraživanju žena u povijesti, ponudio im teorijske obrasce i osigurao prepoznatljivost i vidljivost. No i feminizam ima svoju povijest koja se uobičajeno dijeli na tri do četiri etape odnosno vala, a svaki od njih nosi svoja obilježja, ciljeve, popularna pitanja i teorije, heroine i sukobe. Ženska povijest je i zasebna historijska grana te se razvijala u komunikaciji s trendovima, metodološkim i teorijskim probojima povijesne znanosti. Napokon i ženska povijest i feminizam realizirali su se i prilagođavali konkretnim društvenim, političkim, kulturnim situacijama različitih kontinenata, regija ili država. Izlaganje će kroz diskurs o valovima analizirati među utjecaje i dinamiku između feminizma i ženske povijesti tijekom posljednjih stotinu godina. Analiza etapa je zamišljena kao četiri koncentrična kruga u kojima se uspoređuje razvoj feminizma, ženske povijesti i njihovu realizaciju u Hrvatskoj za svako pojedino razdoblje

Luka Pejić

Filozofski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Rodni aspekt suzbijanja kriminaliteta u Banskoj Hrvatskoj

Iako je u razdoblju od ranih 1880-ih do Prvoga svjetskoga udio žena među osobama osuđenima za kaznena djela na području Banske Hrvatske iznosio tek 5 do 10 posto, ženski kriminalitet privlačio je pozornost tadašnjih intelektualaca čiji su radovi dodatno osnaživali postojeće patrijarhalne predodžbe. Neki su autori, poput statističara Frana Vrbanića 1887. godine, isticali da žene „koje su duboko zagreznule u kaljužu opaćine“ predstavljaju veći izazov za represivni sustav nego muški prijestupnici. S druge strane, pravnik Josip Šilović u svojoj je knjizi *Uzroci zločina* (1913.) obrazlagao je da žena, koju je prije svega vidio kao „čuvaricu ognjišta“, „ne priznaje tako lahko zločina kao muškarac“, pripisujući to njezinoj „prastaraj navici, da sakriva pred svijetom svoje pogriješke“. Prema riječima istaknutog reformatora zatvorskog sustava Emila Tauffera svrha ženske kaznionice u Zagrebu, koja je s radom počela 1855. godine, bila je podučiti zatvorenice „racionalnom kućanstvu“. Zatvorenice su pritom korištene kao besplatna radna snaga koja je obavljala brojne nisko plaćene poslove (šivanje, pletenje, popravljanje obuće, izrada pokućstva, itd.). Drugim riječima, navedena je kaznionica prije svega trebala rehabilitirati „posrnule“ majke, supruge i kćeri te ih uspješno integrirati u društvo koje je bilo izloženo kapitalističkoj preobrazbi. Izlaganje će biti posvećeno analizi znanstvenog diskursa o kriminalitetu žena na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Također, nakon kraće analize nekoliko odabranih slučajeva kaznenih djela koja su počinila žene na području Banske Hrvatske, izlagač će se osvrnuti na uvjete i aktivnosti zabilježene u kaznionici za žene u Zagrebu od 1850-ih do Prvoga svjetskoga rata.

Ana Rajković Pejić

Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje

Slatko robovanje – žena u braku i opstanak tradicionalnih uvjerenja

Autorica će u izlaganju predstaviti položaj žene u braku u razdoblju međuratne Jugoslavije. U tom su smislu posebno zanimljivi zapisi Đure Basaričeka u kojima je prikazana opresija kojoj su žene bile podvrgnute, a koja je gotovo u većini slučajeva bila rodno uvjetovana. Uzimajući navedeno u obzir, svakako valja istaknuti da je prevladavalo shvaćanje da žena u obitelji ima trostruku ulogu, onu prema mužu, djeci i kući. Zbog toga je još odrađivala najveći dio kućanskih poslova, čak i ako je bila aktivna izvan domaćinstva. Na tragu navednog u izlaganju će se također predstaviti različiti odnosi žena prema instituciji braka od onih koji brak nisu shvaćale kao „kamen spoticanja“ u emancipaciji do onih koji su u njemu vidjela upravo suprotno, odnosno smatrale su odnose koji iz njega proizlaze itekako problematičnima za društveni položaj žena.

Jelena Seferović

Institut za antropologiju

Odgajateljice Dječjeg doma u Nazorovoj 49: prikaz radne svakodnevice 1940-ih i 1950-ih

Na temelju dosadašnjeg istraživanja radne svakodnevice odgajateljica Dječjeg doma u Nazorovoj 49 u Zagrebu tijekom 1940-ih i 1950-ih ustanovilo se je da je bila kompleksna i iscrpljujuća. Kroz ta dva desetljeća odgajateljice nisu imale slobodnog radnog dana, a pošto su većinom bile majke, nerijetko su bile primorane otići na bolovanja. Ta okolnost utjecala je na njihov pristup prema domskoj djeci koji se na kraju svodio, sudeći prema izvješćima stručnih nadzornika, na zadovoljavanje njihovih elementarnih potreba te su se u nekim slučajevima prema njima grubo ophodile. S druge strane, neki dnevnički zapisi domskih odgajateljica iz sredine 1940-ih govore suprotno, točnije da su tamošnju djecu vodile u šetnje po gradskim parkovima, u posjete zoološkom vrtu i da su s njima znale razgovarati o njihovim osjećajima. Smatra se da su opsrevacije obiju strana podjednako vjerodostojne, odnosno da istinitost jednih navoda ne isključuje istinitost ili neistinitost drugih. Pri promišljanju odabrane teme valja svakako uzeti u obzir teške društvene i ekonomske (poslije)ratne prilike u Hrvatskoj, kao i tadašnji izostanak mogućnosti za formalno obrazovanje za profesiju odgajateljice. Stoga se nametnulo pitanje koje su stručne kompetencije trebale imati kandidatkinje za zapošljavanje na mjestu domske odgajateljice?

Bruno Škreblin

Hrvatski institut za povijest, Zagreb

Uloga žena u formiranju gradskih elita: primjer srednjovjekovnog Gradeca

Obiteljske i rodbinske veze imale su veliki utjecaj na formiranje gradske elite na srednjovjekovnom Gradecu. Posebno su bile značajne ženidbene veze te je čest slučaj da se društveni i politički uspjeh nekog pojedinca u izvorima vidi nakon što se ženidbeno povezao s drugom uglednom obitelji, ili s udovicom uglednog građana. Iz toga se može vidjeti i značaj i uloga žena u formiranju gradskih elita koje su na srednjovjekovnom Gradecu imale razmjerno povoljan položaj te su u mnogim pravima bile izjednačene s građanima. Neke pripadnice višeg sloja građanstva mogle su se ubrojiti i u najbogatiji dio gradske općine. U izlaganju će naglasak biti na bogatijim građankama čije se aktivnosti mogu pratiti kroz povijesne izvore, a ujedno i analizirati moguće primjere stvaranja ženskog identiteta.

Dubravka Zima

Fakultet hrvatskih studija, Sveučilište u Zagrebu

Djevojke iz Stenjevačke republike: što nakon mladenačke pobune?

Izlaganje se bavi djevojkama, učenicama Više djevojačke škole u Zagrebu koje su tijekom 1911. i 1912. sudjelovale u đачkom pokretu i u tzv. Stenjevačkoj republici, u dobi od petnaestak godina: Zorom Ruklić, koja je o zbivanjima iz tog doba ostavila dnevničke zapise, Milicom Semelić, koja se neformalno zaručila s Lukom Jukićem, sudionikom Stenjevačke republike i atentatorom na bana Cuvaja u lipnju 1912., Alicom Cvijić te Sandom/Sandrom Hrubi, članicama iste djevojačke skupine. S obzirom na vrlo oskudne podatke o tim djevojkama, u izlaganju će se prikazati njihovo djelovanje tijekom i nakon buntovne srednjoškolske epizode.

Dinko Župan

Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje

Povijest obrazovanja žena kao istraživačka tema

Povijest obrazovanja žena interdisciplinarna je tema koja se smjestila na granici između povijesti žena, kulturne povijesti, povijesti školstva, socijalne filozofije i sociologije. Na kolokviju ću govoriti o recentnim metodološkim pristupima povijesti obrazovanja žena i kako se ti metodološki modeli mogu primijeniti u istraživanju povijesti obrazovanja žena u Hrvatskoj. Prikazat ću radove socijalne povjesničarke školstva Jane Martin, a poseban naglasak stavit ću na njezinu knjigu *Women and the Politics of Schooling in Victorian and Edwardian England* jer se metodološki model koji je izgradila u toj knjizi može dobro primijeniti na istraživanje povijesti žena u Hrvatskoj krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Osim njezinog rada na kolokviju ću prikazati i istraživanja Kathryn Hughes (*The Victorian Governess*), Marie Tamboukou (*Women, Education and the Self: A Foucauldian Perspective*) i Marie Andres (*The Black Box of Schooling: A Cultural History of the Classroom*).

Bilješke / Notes

Bilješke / Notes

Bilješke / Notes

Hrvatski institut za povijest
Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje

Organizacijski odbor

Marija Karbić
Ana Rajković Pejić

Grafički urednik i prijelom

Krešimir Rezo

Tisak

Krešendo, Osijek

Naklada

50